

Хозяйственное право и процесс

УДК 346.5(477):33.06

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РИНКАХ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Ганна ШОВКОПЛЯС,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри господарського права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АНОТАЦІЯ

У статті проведено загальне дослідження й аналіз саморегулювних організацій, професійних об'єднань на ринках небанківських фінансових послуг. Автором проаналізовано чинне законодавство стосовно ознак таких юридичних осіб. Досліджено питання щодо класифікації таких суб'єктів, їхнє місце серед інших учасників ринку фінансових послуг.

Ключові слова: саморегулювні організації, кредитні спілки, професійні об'єднання, кредитна спілка, небанківські фінансові установи.

GOVERNMENTAL REGULATION IN THE MARKETS OF NON-BANK FINANCIAL SERVICES OF UKRAINE

Hanna SHOVKOPLIAS,

Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Economic Law
Yaroslav Mudryi National Law University

SUMMARY

The article conducts a general study and analysis of self-regulatory organizations, professional associations in the markets of non-banking financial services. The author analyzes the current legislation on the characteristics of such legal entities. The issue of classification of such entities and their place among other participants in the financial services market has been studied.

Key words: self-regulatory organizations, credit unions, professional associations, credit union, non-bank financial institutions.

TENDINȚELE ACTUALE ÎN DEZVOLTAREA REGLEMENTĂRII NON-STATALE PE PIEȚELE SERVICIILOR FINANCIARE NEBANCARE DIN UCRAINA

REZUMAT

Articolul realizează un studiu general și o analiză a organizațiilor de autoreglementare, asociațiilor profesionale de pe piețele serviciilor financiare nebancale. Autorul analizează legislația actuală cu privire la caracteristicile unor astfel de persoane juridice. A fost studiată problema clasificării unor astfel de entități, locul acestora în rândul celorlalți participanți pe piața serviciilor financiare.

Cuvinte cheie: organizații de autoreglementare, uniuni de credit, syndicate, uniuni de credit, instituții financiare nebancale.

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 5 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) правовий господарський порядок в Україні формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного

регулювання макроекономічних процесів, виходячи з конституційної вимоги відповідальності держави перед людиною за свою діяльність та визначення України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Актуальність теми дослідження підтверджується ступенем нерозкритості теми саморегулювання на ринку небанківських фінансових.

Серед науковців, які досліджують цю проблему, варто виділити праці багатьох учених, серед яких І.В. Алексєєв, Р.Й. Бачо, Є.П. Бондаренко, А.В. Басова, О.Й. Вівчар, С.В. Науменкова, В.І. Полухович, Ю.Б. Фогельсон, О.Р. Ящищак та інші.

Метою статті є дослідити питання щодо недержавного регулювання небанківських фінансових установ і ефективний господарсько-правовий механізм саморегулювання на ринку фінансових послуг України.

Виклад основного матеріалу. На думку Р.Й. Бачо, виділення саморегулювання на ринку небанківських фінансових послуг в окремий спосіб регулювання пов'язано з тим, що зарубіжна практика підтверджує тезу про можливість професійними учасниками ринку самим здійснювати регулювання діяльності. Однак цей спосіб регулювання характеризується обмеженим інструментарієм, що випливає з того, що суб'єкт регулювання з об'єктивних причин перебуває перед постійним вибором між дотриманням вимог законодавства чи правил професійної етики та досягненням основних цілей діяльності [1, с. 104].

Як зазначають деякі науковці, саморегулівні організації відіграють істотну роль на ринку небанківських фінансових послуг. Ці організації через контроль діяльності своїх членів забезпечують дисципліну, сумлінну поведінку своїх членів на ринку шляхом розкриття ними необхідної інформації, виключення конфлікту інтересів, дотримання кодексу професійної етики. На думку автора, у цих організаціях два напрями діяльності:

1) професійний контроль своїх членів, для цього в кожній саморегулівній організації створюються правила професійної діяльності і встановлюється відповідальність за їх недотримання;

2) захист інтересів клієнтів своїх членів, якщо член такої організації не виконує своїх зобов'язань або порушує правила професійної діяльності [2].

Самоорганізація учасників ринків небанківських фінансових послуг сприяє поліпшенню регулювання ринку та нагляду за діяльністю фінансових установ, які спрямовані на захист інтересів власників, споживачів небанківських фінансових послуг та самих небанківських фінансових установ. Натепер учасники ринків небанківських фінансових послуг не повною мірою розуміють потребу самоорганізації, результатом якої є захист цілісності ринків небанківських фінансових послуг [1, с. 97].

Мета створення самоорганізацій та мета державного регулювання та нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ з боку органів державної влади збігаються.

Натепер в Україні на ринках небанківських фінансових послуг існує кілька форм самоорганізації: 1) саморегулівні організації (далі – СРО); 2) професійні об'єднання учасників.

Питання щодо саморегулівних організацій в Україні визначені в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Законі «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», Законі «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Положенні «Про об'єднання професійних учасників фондового ринку».

Під саморегулюванням на ринках небанківських фінансових послуг варто розуміти автономне реагування професійних учасників цих ринків на вплив зовнішніх чи внутрішніх чинників, що порушують нормальне функціонування небанківських фінансових установ шляхом дотримання норм, правил та стандартів поведінки, прямо не встановлених законодавством чи якщо такі норми законодавчо встановлені [1, с. 105].

СРО та професійні об'єднання учасників різняться одне від одного за правовим статусом, правовим режимом функціонування та колом повноважень, якими вони наділяються. Більш жорсткі вимоги до СРО зумовлені тим, що саме таким організаціям делегуються повноваження щодо регулювання ринку фінансових послуг. Також відрізняються і вимоги, які встановлюються до СРО – об'єднання фінансових установ та до СРО – об'єднання професійних учасників.

Розглянемо правовий статус СРО деяких небанківських фінансових установ.

Визначення СРО міститься у ст. 1 Закону «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» і являє собою неприбуткове об'єднання фінансових установ, що створюється з метою захисту інтересів своїх членів та інших учасників ринків фінансових послуг та якому делегуються відповідними органами державної влади повноваження щодо розроблення і впровадження правил поведінки на ринках фінансових послуг та/або сертифікації фахівців ринку фінансових послуг.

О.Р. Ящищак зазначає, що за критерієм обов'язковості можна класифікувати СРО, участь у яких

є обов'язковою для здійснення діяльності на ринку фінансових послуг, і СРО, які утворені на добровільних засадах. За обсягом регулятивних повноважень розрізняють СРО, яким делеговано повноваження у сфері регулювання ринку фінансових послуг, і СРО, які не наділені повноваженнями такого виду. За сферою дії СРО поділяються на загальнодержавні, які об'єднують фінансові установи на території всієї держави, галузеві, які здійснюють представництво інтересів різних типів фінансових установ, та локальні, які діють на території однієї адміністративно-територіальної одиниці [3, с. 127]. Аналіз чинного законодавства України дозволяє виокремити такі групи СРО: 1) СРО, що регулюють діяльність учасників ринку цінних паперів; 2) СРО, які регулюють діяльність кредитних спілок; 3) СРО, які регулюють діяльність страхових компаній; 4) СРО, які регулюють діяльність адміністраторів недержавних пенсійних фондів.

Суттєву роль на ринку небанківських фінансових послуг відіграють кредитні спілки.

Вони разом із банками та страховими компаніями належать до високоризикових фінансових установ, оскільки залучають кошти від її членів. Основними ризиками кредитної спілки є: кредитний ризик, ризик ліквідності й операційний ризик.

І хоча в Україні активи кредитних спілок порівняно з активами банків є незначними, але вони обслуговують значну кількість членів та мають потенціал до зростання. Тому забезпечення належного контролю та нагляду за їхньою діяльністю є одним із головних завдань Національного банку України (далі – НБУ).

Діяльність кредитних спілок пов'язана із двома основними видами фінансових послуг: кредитуванням та залученням вкладів / депозитів. Можливості кредитних спілок надавати інші фінансові та супровідні послуги своїм членам є обмеженими. Тому це негативно відображається на їхній конкурентоспроможності з банками.

Метою НБУ повинно стати сприяння зростанню та конкурентоспроможності ринку кредитних спілок в Україні, а також забезпечення їхньої господарської діяльності та збереження коштів їхніх членів. Одним із засобів досягнення даної мети є об'єднання кредитних спілок (далі – ОКС). На жаль, в Україні не розвинений інститут ОКС. Наразі в Україні створені дві об'єднані кредитні спілки:

1) «Українська об'єднана кредитна спілка» (далі – УОКС) на базі членства кредитних спілок у Всеукраїнській асоціації кредитних спілок;

2) «Об'єднана кредитна спілка НАКСУ» (далі – ОКС НАКСУ) на базі членства кредитних

спілок у Національній асоціації кредитних спілок України (далі – НАКСУ).

ОКС НАКСУ є неприбутковою організацією, заснованою кредитними спілками на кооперативних засадах із метою сприяння фінансовій стабільності кредитних спілок та об'єднання тимчасово вільних коштів своїх членів для взаємного кредитування. До фінансових послуг, які надаються ОКС НАКСУ, відносять: 1) залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення; 2) надання коштів, зокрема і на умовах фінансового кредиту. Основними видами діяльності ОКС НАКСУ є: 1) надання кредитів своїм членам на умовах платності, строковості та забезпеченості в готівковій та безготівковій формі; 2) прийняття вступних та обов'язкових пайових та інших внесків від кредитних спілок; 3) розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках в установах банку; 4) залучення на договірних умовах вкладів своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі; 5) надання кредитів іншим кредитним спілкам; 6) членство у платіжних системах тощо.

Не всі кредитні спілки приєдналися до ОКС. Нині українське законодавство лише поверхнево визначає правовий статус та мету діяльності ОКС. Однак у країнах Європейського Союзу (далі – ЄС) ОКС є суттєвим поштовхом для розвитку кредитних спілок та підвищення рівня їхньої платоспроможності (здатність кредитної спілки своєчасно і в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед членами й іншими кредиторами).

Ст. 24 Закону «Про кредитні спілки» передбачає, що з метою координації своєї діяльності, надання взаємодопомоги та захисту спільних інтересів кредитні спілки мають право на добровільних засадах створювати асоціації кредитних спілок. Які поділяються на місцеві (які діють на території певної адміністративно-територіальної одиниці, але в кількості не менше трьох кредитних спілок) та всеукраїнські (діяльність яких поширюється на територію всієї країни, членами таких асоціацій є кредитні спілки більш ніж із половини адміністративно-територіальних одиниць). Відповідно до норм чинного законодавства асоціація кредитних спілок утримується суто внесками кредитних спілок і не здійснює підприємницької діяльності, окрім отримання пасивних доходів у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань та роялті, а також розміщення вільних коштів на депозитних рахунках у банках та в об'єднаній кредитній спілці. За рішенням НБУ одній із всеукраїнських асоціацій кредитних спілок може бути надано *статус саморегулювальної*

організації, яка відповідно до закону має право: 1) розробляти разом із кредитними спілками програми їхнього фінансового оздоровлення; 2) здійснювати методичне забезпечення, навчання та сертифікацію фахівців кредитних спілок; 3) розробляти і впроваджувати правила поведінки кредитних спілок; 4) проводити збір, узагальнення та попередній аналіз фінансової звітності кредитних спілок; 5) здійснювати регуляторну діяльність у межах функцій, делегованих НБУ.

Виходячи із норм чинного законодавства, необхідно зробити висновок, що було б доречним, якби законодавець надав СРО й іншим об'єднанням кредитних спілок ширший перелік повноважень, ніж той, який існує натеper. А саме: 1) контроль за дотриманням кредитними спілками окремих вимог щодо їхньої діяльності; 2) нагляд за достатністю капіталу кредитної спілки й інших пруденційних нормативів; 3) виявлення порушень і недоліків у діяльності кредитної спілки; 4) право ініціювати питання щодо застосування заходів впливу до кредитних спілок, які є членами відповідного об'єднання.

Належний розвиток саморегульованих організацій та інших об'єднань кредитних спілок зробить поштовх до: 1) конкуренції кредитних спілок з іншими фінансовими установами, отже, впливу їх на ринок фінансових послуг загалом; 2) підвищення рівня обслуговування членів кредитної спілки; 3) забезпечення належного захисту прав споживачів (членів кредитної спілки); 4) доступності фінансових послуг, які надаються кредитними спілками малому бізнесу.

Страхові компанії, як і кредитні спілки, відіграють суттєву роль в економічному житті країни. Не потребує доведення той факт, що страхування – вид підприємницької діяльності страхових компаній, головним призначенням яких є захист як суб'єктів господарювання, так і негосподарюючих суб'єктів від імовірних збитків у разі настання страхових подій. Водночас є ризик загрози платоспроможності і самих страхових компаній, що спричиняє негативні наслідки для споживачів страхових послуг. Упевненість споживачів у надійності ринку страхових послуг є головною засадою розвитку страхового ринку. А ефективне регулювання та нагляд за страховими компаніями забезпечать таку впевненість для споживачів.

Натеper для належного розвитку ринку страхових послуг є деякі стримувальні проблеми. Так, низький попит на страхові послуги зумовлюється передусім: 1) відсутністю довіри до ринку страхових послуг; 2) відсутністю належної системи захисту прав споживачів страхових послуг; 3) слаб-

кою обізнаністю громадян у страхових послугах; 4) низьким рівнем платоспроможності населення. Тому ринок страхових послуг потребує реформування шляхом удосконалення існуючого регулювання і спрямування на: 1) забезпечення більшої прозорості страхового сектору; 2) підвищення захисту споживачів страхових послуг; 3) запровадження рівних умов діяльності; 4) розбудову конкурентного середовища на страховому ринку. Також однією з таких проблем є забезпечення належного регулювання не лише з боку органів державної влади, а і на рівні саморегулювання.

Чинна модель регулювання ринку страхових послуг, хоч і враховує вимоги законодавства ЄС (Solvency, принципи Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS)), але повинна впроваджувати і забезпечувати також і саморегулювання страхового ринку.

Умови створення та діяльності об'єднань страховиків передбачені ст. 13 Закону «Про страхування», де зазначається, що страхові компанії можуть утворювати спілки, асоціації й інші об'єднання для координації своєї діяльності, захисту інтересів своїх членів та здійснення спільних програм, які не можуть займатися страховою діяльністю. Такі об'єднання діють на підставі статутів і набувають прав юридичної особи після їх державної реєстрації.

Тобто, виходячи із цієї норми, ми бачимо, що саморегулювання страхової діяльності може реалізовуватися через певні професійні об'єднання страховиків. Також у цій статті передбачено, що такі об'єднання можуть утворюватися за певними видами страхової діяльності, а саме страхові компанії, які займаються страхуванням авіаційних, морських ризиків можуть утворювати Авіаційне (далі – АСБ) та Морське страхове бюро (далі – МСБ), що мають статус юридичної особи й утримуються коштом страховиків. Страховики, які мають дозвіл на страхування відповідальності операторів ядерних установок за шкоду, якої може бути завдано внаслідок ядерного інциденту, зобов'язані утворити ядерний страховий пул (далі – ЯСП). Страховики, які мають ліцензію на здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, зобов'язані утворити Аграрний страховий пул (далі – АСП). Страховики, яким дозволено займатися обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, зобов'язані бути членами Моторного (транспортного) страхового бюро України (далі – МТСБУ). МТСБУ є єдиним об'єднанням страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової від-

повідальності власників наземних транспортних засобів. Участь страховиків у МТСБУ є умовою провадження діяльності щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Аналіз цієї норми дає можливість зробити висновок, що законодавець виокремлює два види самоорганізаційних об'єднань: добровільні й обов'язкові.

До добровільних об'єднань законом віднесені: 1) АСБ; 2) МСБ, учасниками яких можуть бути страховики, що займаються страхуванням авіаційних та морських ризиків.

До обов'язкових віднесено:

1) ЯСП – об'єднує страхові компанії зі страхування відповідальності операторів ядерних установок за шкоду, що може бути завдано внаслідок ядерного інциденту;

2) АСП – об'єднує страхові компанії, що мають ліцензію на здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою;

3) МТСБУ – об'єднання страховиків, яким дозволено займатися обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Об'єднання страховиків займає вагомe місце на ринку страхових послуг України. Кожне об'єднання має свою мету і завдання, відіграє важливу роль у саморегулюванні страхового ринку. Підставою для створення таких об'єднань є неможливість страховими компаніями самостійно вирішувати проблеми, які виникають на ринку страхових послуг і тим самим гальмують його розвиток.

В Україні, як і в багатьох європейських країнах, об'єднання страховиків стали невід'ємною частиною ринку страхових послуг. Залежно від мети та форми участі страховиків у таких об'єднаннях їх можна класифікувати так. За формою участі об'єднання поділяються на добровільні й обов'язкові, за видами діяльності – на загальні та спеціалізовані. Так, до загальних добровільних об'єднань можна віднести Національну асоціацію страховиків України (далі – НАСУ), метою діяльності якої є розробка, затвердження та впровадження високого рівня правил і стандартів діяльності на ринку страхових послуг. Основними завданнями НАСУ є: 1) участь у розробці та вдосконаленні законодавства у сфері страхування; 2) внесення пропозицій до державних органів із питань страхової діяльності; 3) захист і представництво спільних законних інтересів учасників об'єднання в державних органах із питань статутної діяльності Асоціації; 4) реалізація проектів, що сприяють становленню і розвитку ринку страхових послуг; 5) інформаційна, консультативна,

методична й організаційна підтримка учасників Асоціації у процесі їхньої професійної діяльності; 6) сприяння забезпеченню в діяльності учасників Асоціації належного рівня фінансової стабільності, платоспроможності та ліквідності; 7) сприяння забезпеченню високого рівня економічної ефективності, конкурентоспроможності та соціальної відповідальності в діяльності учасників Асоціації на ринку фінансових послуг; 8) взаємодія з іншими професійними об'єднаннями фінансового ринку з метою утворення належного та розвиненого ринку фінансових послуг України. Також на сайті НАСУ зазначається, що Асоціація не допускає можливості здійснення вирішального впливу на господарську діяльність учасників.

Іншим видом загального добровільного об'єднання страховиків є Ліга страхових організацій України (далі – ЛСОУ), яка є неприбутковим суб'єктом господарювання. Вона була найпершим об'єднанням страхових організацій, утворена в 1992 р. Завданнями цього об'єднання є: 1) сприяння розвитку страхового ринку; 2) захист прав та інтересів учасників ринку страхових послуг, які є її членами; 3) сприяння вдосконаленню правової бази страхової діяльності; 4) ознайомлення громадськості з діяльністю учасників ринку страхових послуг; 5) сприяння реалізації антимонопольного законодавства у сфері страхової діяльності; 6) забезпечення взаємної довіри, надійності, порядності, ділового партнерства у взаєминах між страховиками та споживачами страхових послуг; 7) розробка рекомендацій із питань методології страхової справи тощо.

Іншим видом страхових об'єднань є Моторне (транспортне) страхове бюро України, яке є спеціалізованим, обов'язковим об'єднанням страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за шкоду, завдану третім особам. Зазвичай членство страховиків у МТСБУ є обов'язковою умовою здійснення діяльності щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. МТСБУ є неприбутковою організацією, основними завданнями якої є: 1) виконання гарантійних функцій стосовно відшкодування збитків, завданих третім особам під час експлуатації наземних транспортних засобів; 2) управління централізованими страховими резервними фондами, що створюються при Бюро для забезпечення виконання покладених на нього функцій, – Фонд захисту потерпілих, Фонд страхових гарантій; 3) координація роботи страховиків – його членів у сфері страхування цивільно-правової відповідаль-

ності за шкоду, завдану третім особам унаслідок дорожньо-транспортної пригоди, як на території України, так і за її межами; 4) виконання страхових зобов'язань з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності за страховиків-членів Бюро в разі недостатності коштів та майна цих страховиків, що визнані банкрутом та/або ліквідовані; 5) співробітництво з органами Міністерства внутрішніх справ України й іншими органами державної влади з питань обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності.

Натепер членами МТСБУ є 45 страхових компаній.

Усе вищесказане дає змогу зробити висновок, що відповідні об'єднання страховиків мають спільні риси щодо реалізації таких завдань, як:

- 1) інформаційна, консультативна підтримка учасників об'єднань у процесі здійснення їхньої господарської діяльності;
- 2) захист прав та законних інтересів учасників такого об'єднання;
- 3) участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів;
- 4) сприяння підвищенню кваліфікації учасників об'єднань;
- 5) ознайомлення населення з діяльністю учасників ринку страхових послуг;
- 6) сприяння розвитку ринку страхових послуг;
- 7) представництво інтересів учасників об'єднань перед органами державної влади;
- 8) надання допомоги щодо вдосконалення страхового законодавства.

Окрім вищезазначених спільних рис, кожне таке об'єднання має свої специфічні завдання.

Тобто, як ми бачимо, недержавне регулювання ринку страхових послуг реалізується через відповідні професійні об'єднання страховиків, які наділені вузьким переліком повноважень щодо здійснення контролю та нагляду на ринку страхових послуг і які утворюються обов'язково відповідно до вимог законодавства або добровільно. Вони можуть мати статус ліги, асоціації, бюро, пулу. Законодавець навіть в Законі «Про страхування» не закріплює на законодавчому рівні статусу СРО. Лише в Положенні про делегування Нацкомфінпослуг окремих повноважень об'єднанню страховиків, затвердженому рішенням Деркомфінпослуг від 21 серпня 2008 р. № 1 000, згадується про СРО страховиків – об'єднання, якому за рішенням Нацкомфінпослуг (зараз вже НБУ) делеговано окремі повноваження й інформація про яке внесена до реєстру саморегульованих організацій фінансових установ. Також цим поло-

женням передбачено, що уповноважений державний орган може делегувати такому об'єднанню такі повноваження, як: 1) розроблення та впровадження правил поведінки на ринку страхових послуг; 2) сертифікація фахівців ринку страхових послуг. Як ми бачимо, ці повноваження не мають нічого спільного з функціями контролю та нагляду, які можуть бути делеговані НБУ.

І тому назріває необхідність надання об'єднанням страховиків статусу СРО або створення єдиної СРО страховиків з наданням їй частини функцій щодо нагляду та контролю за господарською діяльністю страхових компаній із боку НБУ шляхом законодавчого регламентування. Щоби зосередити увагу НБУ на контролі за платоспроможністю та ліквідністю страхових компаній. Це буде свого роду сполучною ланкою між державою і суб'єктами господарювання.

Висновки. З аналізу норм чинного законодавства можна зазначити, що СРО являє собою насамперед звичайне об'єднання суб'єктів господарювання, метою створення якого є аналіз стану ринку, виявлення проблем, надання пропозицій щодо його розвитку, розроблення проєктів нормативно-правових актів. Однак, на нашу думку, було б доречним використовувати цей ресурс і для вирішення практичних завдань регулювання, які держава може покласти на СРО. Так, до відповідних завдань СРО можна віднести і закріпити на законодавчому рівні: 1) контроль за дотриманням платоспроможності та достатності капіталу небанківських фінансових установ; 2) розроблення і встановлення правил поведінки членів СРО, стандартів щодо їхніх фінансових послуг; 3) встановлення відповідальності членів СРО за порушення законодавства у сфері небанківських фінансових послуг і стандартів, установлених СРО; 4) контроль за виконанням цих норм і стандартів; 5) встановлення механізму вирішення спорів між членами СРО, між членами СРО й іншими учасниками ринку небанківських фінансових послуг (фінансовий омбудсмен); 6) ліцензування фінансових установ.

Тобто СРО будуть здійснювати технічну частину регулювання. Тому необхідно внести зміни до відповідних нормативно-правових актів, зокрема і до Закону України «Про страхування» про можливість об'єднання страхових компаній у СРО з делегуванням їм відповідних повноважень. Але статус СРО об'єднання набуває лише після дотримання встановлених вимог і доведення НБУ можливості виконувати свої функції (СРО повинна мати своє приміщення, технічні засоби, мати кваліфікованих фахівців).

Список використаної літератури:

1. Бачо Р.Й. Ринки небанківських фінансових послуг: регулювання розвитку (інституційні та аналітичні аспекти): монографія. Ужгород : Вид-во ТОВ «РІК-У», 2016. 448 с.
2. Фогельсон Ю.Б., Ефремова М.Д. Защита прав потребителей финансовых услуг. Москва : Норма ; Инфра-М, 2010. 368 с.
3. Ящищак О.Р. Державне регулювання ринку фінансових послуг в Україні: організаційно-правовий аспект : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2010. 247 с.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

ШОВКОПЛЯС Ганна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR
SHOVKOPLIAS Hanna Mykolaivna – Candidate of Law Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Economic Law of Yaroslav Mudryi National Law University;
anyashovkoplyas1@gmail.com